

Izvorna jezična inačica ove stranice [hu](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutano pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

mađarski

Swipe to change

Krajowe systemy wymiaru sprawiedliwości

Mađarska

W niniejszej części zawarto zarys systemu sądownictwa na Węgrzech.

Administracja sądowa

Przewodniczący Krajowego Biura Sądownictwa (Országos Bírósági Hivatal)

Centralna administracja sądowa leży w kompetencji przewodniczącego **Krajowego Biura Sądownictwa** (OBH), którego wspierają: główny wiceprzewodniczący, pozostali wiceprzewodniczący oraz pracownicy Krajowego Biura Sądownictwa. Nadzór nad czynnościami administracyjnymi przewodniczącego Krajowego Biura Sądownictwa sprawuje Krajowa Rada Sądownicza (Országos Bírói Tanács). Przewodniczący Krajowego Biura Sądownictwa, jest odpowiedzialny za centralną administrację i jej efektywność oraz za to, by spełniała ona swoje obowiązki w sposób zgodny z konstytucyjną zasadą niezawisłości sądów, w zakresie w jakim jest to przewidziane przez prawo. Wykonując swoje uprawnienia, przewodniczący Krajowego Biura Sądownictwa wydaje decyzje, regulacje i zalecenia.

Przewodniczący Krajowego Biura Sądownictwa jest wybierany większością dwóch trzecich głosów członków węgierskiego parlamentu, na propozycję Prezydenta Republiki Węgierskiej. Przewodniczącym Krajowego Biura Sądownictwa może zostać wybrany jedynie sędzia.

Krajowa Rada Sądownicza (Országos Bírói Tanács)

Krajowa Rada Sądownicza (OBT) jest organem nadzorującym centralną administrację sądów. Siedziba Krajowej Rady Sądowniczej mieści się w Budapeszcie, a w skład rady wchodzi 15 członków. Prezes Sądu Najwyższego (Kúria) jest członkiem Krajowej Rady Sądowniczej z urzędu, natomiast pozostali 14 członków wybierają na posiedzeniu w wyborach tajnych sędziowie delegowani spośród siebie zwykłą większością głosów. Na pierwszym posiedzeniu sędziowie delegowani wybierają jednego sędziego z sądu apelacyjnego, pięciu z sądów ogólnych, siedmiu z sądów lokalnych i jednego z sądu pracy. (Sądy rejonowe oraz sądy administracyjne i pracy rozpoczną działalność w dniu 1 stycznia 2013 r.)

Organizacja sądownictwa

W Republice Węgierskiej władzę sądowniczą sprawują następujące rodzaje sądów:

Kúria (Sąd Najwyższy Republiki Węgierskiej),

regionalne sądy apelacyjne (ítéltáblák),

sądy ogólne (törvényszékek),

sądy rejonowe (járásbíróságok) oraz

sądy administracyjne i pracy.

Obszar właściwości terytorialnej odpowiada zasadniczo granicom administracyjnym. Nazwa sądu wskazuje przy tym miejsce, w którym ma on swoją siedzibę.

W pewnych przypadkach, w trybie przewidzianym przepisami prawa, w postępowaniach mogą uczestniczyć w charakterze **doradcy sędziego** (ülnökök) również **sędziowie niezawodowi** (nem hivatásos bíró), lecz tylko **sędziowie zawodowi** mogą pełnić funkcję jednoosobowych składów orzekających (egyesbíró) i przewodniczących składów orzekających (tanácselnök).

Sędziowie zawodowi są powoływani przez Prezydenta Republiki i mogą być odwoływani tylko w trybie i na podstawie przesłanek określonych przepisami prawa. Sędziowie są niezawisli i podlegają tylko prawu. Nie mogą być członkami partii politycznych, ani zajmować się działalnością polityczną.

Hierarchia sądów

Sądy rejonowe oraz sądy administracyjne i pracy

Sądy rejonowe oraz sądy administracyjne i pracy są sądami **pierwszej instancji**. (Do dnia 31 grudnia 2012 r. sądami rozpoznającymi sprawy w pierwszej instancji są sądy lokalne i sądy pracy.)

Sąd administracyjny i pracy rozpoznaje sprawy dotyczące kontroli sądowej decyzji administracyjnych albo dotyczące stosunku pracy i stosunków podobnych do stosunku pracy (a także inne sprawy przekazane mu na mocy ustawy).

Sądy rejonowe oraz sądy administracyjne i pracy **mogą ustanawiać sekcje** do zajmowania się szczególnymi rodzajami spraw.

Sądy ogólne

Sądy ogólne rozpoznają sprawy w **pierwszej instancji** w przypadkach przewidzianych przepisami prawa, a także rozpatrują **odwołania** (fellebbezés) od orzeczeń wydanych przez sądy lokalne i sądy pracy do dnia 31 grudnia 2012 r. albo przez sądy rejonowe lub sądy administracyjne i pracy od dnia 1 stycznia 2013 r.

Sądy ogólne składają się z **izb** (tanács), **sekcji** i **wydziałów** (kollégium): **karnych, cywilnych, gospodarczych, administracyjnych i pracy**. Różne wydziały mogą również działać w sposób kolektywny.

Szczególny rodzaj spraw rozpoznają **trybunały wojskowe** (katonai tanács) funkcjonujące przy wyznaczonych sądach ogólnych i posiadające określony zakres właściwości.

Regionalne sądy apelacyjne

Regionalne sądy apelacyjne znajdują się w miastach: **Debreczyn, Segedyn, Budapeszt, Győr i Pecz**. Rozpoznają one **odwołania** od orzeczeń wydanych przez sądy lokalne i sądy ogólne do dnia 31 grudnia 2012 r. albo przez sądy rejonowe i sądy ogólne od dnia 1 stycznia 2013 r. w sprawach określonych przepisami prawa, a także rozpoznają sprawy przekazane do ich właściwości na mocy ustawy. Do dnia 31 grudnia 2012 r. odwołania w sprawach administracyjnych są rozpoznawane przez sąd apelacyjny w Budapeszcie.

Regionalne sądy apelacyjne działają w **izbach** i **wydziałach: karnym i cywilnym**. Do dnia 31 grudnia 2012 r. sąd apelacyjny w Budapeszcie ma ponadto wydział administracyjny.

Obszary właściwości

regionalny sąd apelacyjny w Segedynie: okręgi Csongrád, Bács-Kiskun i Békés;

regionalny sąd apelacyjny w Peczu: okręgi Baranya, Somogy, Tolna i Zala;

regionalny sąd apelacyjny w Debreczynie: okręgi Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok i Szabolcs-Szatmár-Bereg;

regionalny sąd apelacyjny w Győr: okręgi Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas i Veszprém;

regionalny sąd apelacyjny w Budapeszcie: Budapeszt i okręgi Fejér, Heves, Peszt, Nógrád.

Kúria (Sąd Najwyższy)

Kúria, z siedzibą w Budapeszcie, jest najwyższym organem w węgierskim systemie sądowym. Kúria, albo inaczej Sąd Najwyższy, gwarantuje jednolity sposób stosowania prawa przez sądy. W tym kontekście przyjmuje ona również orzeczenia służące zapewnieniu jednolitości, wiążące wszystkie sądy. Wybory prezesa Sądu Najwyższego odbywają się większością dwóch trzecich głosów członków węgierskiego parlamentu, na propozycję Prezydenta Republiki Węgierskiej. Jedyne sędzia może zostać wybrany Prezesem Sądu Najwyższego. Prezydent Republiki Węgierskiej powołuje wiceprezesa Sądu Najwyższego na propozycję prezesa Sądu Najwyższego.

Kúria (Sąd Najwyższy)

rozpoznaje **odwołania** od orzeczeń wydanych przez **sądy ogólne** i **regionalne sądy apelacyjne** (w sprawach określonych ustawą);

rozpoznaje **wnioski o kontrolę sądową** (felülvizsgálati kérelem);

wydaje **orzeczenia służące zapewnieniu jednolitości** (jogegységi határozat) wiążące dla wszystkich sądów;

dokonyuje **analizy orzecznictwa** w sprawach zamkniętych prawomocnym wyrokiem, a także nadzoruje ogólną praktykę orzecznictwa sądów;

wydaje **orzeczenia sądowe** i **wyroki w kwestiach zasad prawnych**;

wydaje orzeczenia o niezgodności **aktów normatywnych wydanych przez władze lokalne** z innymi przepisami prawa i o stwierdzeniu takich aktów normatywnych za nieważne;

wydaje orzeczenia stanowiące o niespełnieniu przez władze lokalne ich ustawowych obowiązków polegających na przyjęciu ustawodawstwa oraz rozpoznaje inne sprawy poddane jej właściwości.

Sąd Najwyższy składa się z izb orzekających i harmonizujących (ítélkező és jogegységi tanács), izb zajmujących się sprawami administracji komunalnej i orzeczeniami w sprawie zasad prawnych, a także z wydziałów (kollégium): karnego, cywilnego oraz administracyjnego i pracy, jak i sekcji ds. analizy orzecznictwa.

Ostatnia aktualizacja: 17/11/2015

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

W związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej państwa członkowskie aktualizują obecnie niektóre strony portalu zawierające treści krajowe. Jeżeli dana strona zawiera treści, które nie zostały jeszcze dostosowane w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa, jest to niezamierzone i zostanie wkrótce skorygowane.